

The Effects of Social Media Addiction on Academic Procrastination Behaviors of University Students

Sertan Hamza GÜR National Education Ministry - TURKEY
Özlem BAKIRCI National Education Ministry - TURKEY
Beyzanur KARAKAŞ National Education Ministry - TURKEY
Ferhat BAYOĞLU National Education Ministry - TURKEY
Abdullah ATLI İnönü University, Malatya - TURKEY

Article History

Submitted: 02.10.2018

Accepted: 05.11.2018

Published Online: 08.11.2018

Keywords

Social Media
Addiction
Academic Procrastination
University Students

Abstract

Purpose: The aim of this study is to investigate the effects of social media addiction on academic procrastination behaviors of university students. In this study, the effects of social media dependency and other demographic variables on academic procrastination behaviors of university students were investigated.

Design & Methodology: The sample of the study consisted of 251 (55.4%) girls and 202 (44.6%) boys, 453 university students who continue their education in İnönü University in 2017-2018 academic year. Data on the social media addiction levels of the participants in the study group Social Media Addiction Scale and data on academic procrastination behavior were collected with the Academic Procrastination Behavior Scale and the data related to their personal information was collected with the Personal Information Form. For the purpose of the study, causal comparative research design was used to determine the causal effect of independent variables on dependent variables.

Findings: According to the findings, it was observed that the academic procrastination levels of male students were significantly higher than the female students. In addition, it was observed that the level of academic procrastination behavior of the students who were in highly dependent and highly dependent düzey at the level of social media addiction, which is another variable of the study, was statistically higher than the other groups.

Implications & Suggestions: At the end of the study, it was observed that the academic procrastination levels of the male students were higher than the female students, and the academic procrastination behavior level of the students who were bağımlılık highly dependent and highly dependent ve at the level of social media addiction, which is another variable of the study, was higher than the other groups. With these results, it is recommended to determine the social media addiction levels of university students as a preventive guidance service and the students who have high dependency level, and the possible academic postponement and failure problems to be experienced by these students, should be carried out.

Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığının Akademik Erteleme Davranışları Üzerindeki Etkisi

Sertan Hamza GÜR Milli Eğitim Bakanlığı - TÜRKİYE
Özlem BAKIRCI Milli Eğitim Bakanlığı - TÜRKİYE
Beyzanur KARAKAŞ Milli Eğitim Bakanlığı - TÜRKİYE
Ferhat BAYOĞLU Milli Eğitim Bakanlığı - TÜRKİYE
Abdullah ATLI İnönü Üniversitesi, Malatya - TÜRKİYE

Makale Geçmişi

Geliş: 02.10.2018
Kabul: 05.11.2018
Online Yayın: 08.11.2018

Anahtar Sözcükler

Sosyal Medya
Bağımlılık
Akademik Erteleme
Üniversite Öğrencileri

Öz

Amaç: Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığının akademik erteleme davranışları üzerindeki etkilerini araştırmaktır. Bu araştırmada sosyal medya bağımlılığının ve diğer demografik değişkenlerin üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışları üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini 2017-2018 öğretim yılında İnönü Üniversitesinde öğrenim görmeye devam eden 251'i (%55,4) kız, 202'si (%44,6) erkek olmak üzere toplamda 453 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubunda bulunan katılımcıların sosyal medya bağımlılık düzeylerine ilişkin veriler Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği ile, akademik erteleme davranışları ile ilgili veriler Akademik Erteleme Davranışı Ölçeği ile, kişisel bilgilerine ilişkin veriler Kişisel Bilgi Formu ile toplanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenler üzerindeki nedensel etkisinin belirlenmesinde nedensel karşılaştırmalı araştırma deseni kullanılmıştır.

Bulgular: Elde edilen bulgulara göre, erkek öğrencilerin akademik erteleme düzeylerinin kız öğrencilerden istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca araştırmanın bir diğer değişkeni olan sosyal medya bağımlılık düzeyinde ise "yüksek bağımlı ve çok yüksek bağımlı" olan öğrencilerin akademik erteleme davranış düzey ortalamalarının diğer gruplardan istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Sonuçlar ve Öneriler: Araştırma sonucunda erkek öğrencilerin akademik erteleme düzeylerinin kız öğrencilerden yüksek olduğu ve araştırmanın bir diğer değişkeni olan sosyal medya bağımlılık düzeyinde ise "yüksek bağımlı ve çok yüksek bağımlı" olan öğrencilerin akademik erteleme davranış düzey ortalamalarının diğer gruplardan daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuçlarla önleyici bir rehberlik hizmeti olarak üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin belirlenmesi ve yüksek bağımlı düzeyde olan öğrencilerin, yaşayacakları olası akademik erteleme ve başarısızlık sorunlarının bu öğrencilere fark ettirici seminer çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

GİRİŞ

Öğrenciler arasında yaygın olarak görülen akademik erteleme davranışı (Clark & Hill, 1994; Day, Mensink & O'Sullivan, 2000; Harriott & Ferrari, 1996; Onwuegbuzie, 2004; Rothblum, Solomon & Murakami, 1986; Senecal, Koestner & Vallerand, 1995) öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz etkileyen bir sorun olarak görülmektedir (Kim & Seo, 2015; Korkmaz, 2017; Lakshminarayan, Pordar & Reddy, 2013). Akademik erteleme davranışı genel olarak ev ödevlerinin, sınavlara hazırlanmanın veya teslim edilecek ödevlerin son dakikada yapılması olarak (Solomon & Rothblum, 1984), başka bir tanımda da bireyin yerine getirmesi gereken akademik görevlerini yüksek derecede kaygı yaşayana dek ertelemesi olarak tanımlanmaktadır (Senecal vd. 1995). Akademik erteleme davranışı öğrencilerin ödev teslim tarihini unutmalarına, sınava hazırlanmayı ertelemelerine, düşük akademik başarıya (Beswick, Rothblum & Mann, 1988; Clark & Hill, 1994; Lay & Burns, 1991; Rothblum, 1990; Wesley, 1994), haftalık okuma çalışmalarını yapmayı geciktirmeye ve yönetimle alakalı işleri geri plana atmaya neden olabilmektedir (Solomon & Rothblum, 1984).

Akademik erteleme davranışı üzerine yapılan araştırmaların daha çok başarısızlık korkusu (Özer, Demir & Ferrari, 2009; Schouwenburg, 1992; Solomon & Rothblum, 1984), mükemmeliyetçilik (Akkaya, 2007; Çakıcı, 2003; Flett, Blankstein, Hewitt & Koledin, 1992; Onwuegbuzie, 2000; Saddler & Sacks, 1993), güdülenme (Akbaş, 2009; Klassen, Krawchuk & Rajani, 2008; Lee, 2005; Lekich, 2006), umutsuzluk (Alexander & Onwuegbuzie, 2007; Özer, 2009), düşük benlik saygısı (Aydoğan, 2008; Beck, Koons & Milgrim, 2000; Beswick vd. 1988; Ferrari, 2000), akılcı olmayan inançlar (Bridges & Roig, 1997), karar verme güçlüğü (Frost & Shows, 1993; Özer, 2016), kaygı (Akdoğan, 2013; Carden, Bryant & Moss, 2004; Milgram, Dangour & Ravi, 1992), tembellik ve risk alma davranışı (Özer vd. 2009; Özer, 2016) ile ilgili olduğu görülmektedir.

Öncelikle Facebook ile 2006 yılında yaşamımıza giren sosyal ağlar sürekli güncellenen yeni programlar ile yaygınlık kazanmıştır. Son yıllarda bireylerin sosyal medyayı günlük işlerini aksatacak derecede kullandıkları kendilerini bağımlı hissettikleri ve bu bağımlılığında sosyal medya bağımlılığı olarak tanımlandığı görülmektedir. Sosyal medya bağımlılığı sosyal medya platformlarının aşırı kullanımı olarak tanımlanmıştır (Tutgun-Ünal, 2015). Sosyal medya bireyleri çok çeşitli yönlerden etki edebilmektedir. Özellikle sosyal medya kullanan kişiler günün büyük bir kısmını sosyal medya hesapları ile ilgilenerek geçirmektedirler (Fox & Moreland, 2015). Hatta bunun sonucunda oluşan sürekli güncellemeler ve takip etme davranışları Fear of Missing Out (FoMO, Fırsatı kaçırma korkusu) denilen kavramın ortaya çıkmasına neden olmuştur (Przybylski, Murayama, DeHaan & Gladwell, 2013). Sosyal medyanın fazla kullanımı özellikle bireylerin yaşamlarında iki alanı ciddi şekilde olumsuz etkilemektedir. Bunlardan biri az ve kalitesiz uyku (Andreassen, 2012; Çam & İşbulan, 2012; Mesquita & Reimão, 2010; Wolniczak, Ca'ceres-DelAguila, Palma-Ardiles, Arroyo & Soli's-Visscher, 2013), bir diğeri de akademik performansta düşüştür (Çam & İşbulan, 2012; Huang & Leung, 2009; Kirschner & Karpinski, 2010; Paul, Baker & Cochran, 2012; Sarıçam, 2015; Ulusoy 2016).

İlkokul ve lise öğrencileri üzerinde yapılan bazı çalışmalarda (Binali, 2015; Duman, 2016; Impraim, 2012; Kaya, 2010; Toraman, 2013) internet bağımlılığının öğrencilerin akademik başarıları üzerinde olumsuz etkisi olduğu görülmektedir. Benzer şekilde lise ve üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımının akademik başarılarını olumsuz etkilediğine dair benzer bulgulara ulaşılmıştır (Bedir, 2016; Kar, 2015; Uzun, 2016). Lise öğrencileri üzerine yapılan bir başka çalışmada (Gürültü, 2016) sosyal medya bağımlılığı arttıkça öğrencilerin akademik erteleme davranışının arttığını belirtmektedir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Literatür incelendiğinde sosyal medya bağımlılığının üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışları üzerindeki etkisini doğrudan inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Üniversite öğrencileri arasında sosyal medyanın yaygın olarak kullanıldığı bilinen bir gerçektir. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıklarının öğrenciliğin temel görevlerinden biri olan akademik süreçleri üzerindeki etkilerinin belirlenmesi önemli görülmektedir. Bu araştırmada sosyal medya bağımlılığının akademik erteleme üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Desen

Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığının akademik erteleme davranışları üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlayan bu çalışmada ortaya çıkmış/var olan bir durumun ya da olayın nedenlerini etkileyen değişkenleri ya da bir etkinin sonuçlarını belirlemeye yönelik bir araştırma türü olan nedensel karşılaştırmalı araştırma deseni kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2012).

Çalışma Grubu

Araştırmada, sosyal medya bağımlılığının akademik erteleme davranışı üzerindeki etkisinin belirlenmesinde etkili olduğu düşünülen cinsiyet, sınıf ve fakülte değişkenleri dikkate alınarak uygun örnekleme yöntemi ile 251'i (%55.4) kız, 202'si (%44.6) erkek toplamda 453 üniversite öğrencisine uygulama yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşları 18 ile 28 arasında değişmektedir ($\bar{x}=21.87$, $ss=2.18$).

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından geliştirilen bu formda öğrencilerin cinsiyet, yaş, sınıf ve fakülte değişkenlerini belirlemeye yönelik bilgiler yer almıştır.

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ): Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerini ölçebilmek amacıyla Tutgun-Ünal ve Deniz (2015) tarafından geliştirilen SMBÖ toplam 41 maddeden oluşmaktadır. 5'li Likert ölçeği şeklinde geliştirilmiş olan ölçek "Her zaman", "Sık sık", "Bazen", "Nadiren" ve "Hiçbir zaman" ifadeleri ile derecelendirilmektedir. Ölçek "meşguliyet", "duygu durum düzenleme", "tekrarlama" ve "çatışma" adında dört alt boyuttan oluşmakta ve ölçekten toplam puan alınabilmektedir. Ölçeğin güvenilirliği kapsamında yapılan analizlerde bulunan Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .97'dir. Bu araştırma kapsamında ölçeğin toplamı için yapılan analizde Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı daha önceki sonuçlara benzer şekilde .97 olarak yüksek düzeyde bulunmuştur. SMBÖ'den elde edilen puanlar bağımlılığın seviyesini belirlemek amacıyla kullanılması için aralık hesaplamaları yapılmakta ve 5'li dereceleme ölçeğine uygun olarak aralık katsayıları hesaplanmaktadır. SMBÖ'den alınabilecek en düşük puan 41, en yüksek puan ise 205'tir. En yüksek puanın en düşük puandan çıkartılması sonucunda elde edilen aralık uzunluğu, ölçme aracı 5'li derecelendirildiğinden dolayı 5'e bölünerek aralık katsayıları elde edilmektedir. Buna göre, ölçeğin geneli için belirlenen aralıklar "41-73 arası: bağımlılık yok", "74-106 arası: az bağımlı", "107-139 arası: orta bağımlı", "140-172 arası: yüksek bağımlı" ve "173-205 arası: çok yüksek bağımlı" olarak sıralanmaktadır. Bu araştırma kapsamında da öğrencilerin ölçekten aldıkları toplam puanlar belirlenen standartlar çerçevesinde kategorileştirilmiş ve nitel bağımsız değişkenler belirlenmiştir. Araştırma kapsamında yer alan üniversite öğrencilerinden "173-205 arası: Çok yüksek

bağımlı” gruplamasında sadece dört öğrenci yer aldığı için bu grupta bulunan öğrenciler bir alt grup olan “yüksek bağımlı” grubu ile birleştirilmiştir.

Akademik Erteleme Davranışı Ölçeği (AEDÖ): Ocak ve Bulut (2015) tarafından geliştirilen akademik erteleme davranışı ölçeği 11 olumsuz (örn: İşlerimi öncelik sırasına göre belirlemediğim için akademik görevlerimi yapmayı son güne bırakırım) 27 olumlu (örn: Üzerinde düşünmeye sevk eden akademik görevleri sevdiğim için onları zamanında yaparım.) olmak üzere toplam 38 maddeden oluşmaktadır. Ölçek 5’li Likert ölçeği şeklindedir. Ölçek dört boyuttan (sorumluluk, akademik görevin algılanan niteliği, öğretmenlere ilişkin olumsuz algı, akademik mükemmeliyetçilik) oluşmakta ve toplam puan alınabilmektedir. Ölçeğin güvenilirliği kapsamında yapılan analizlerde bulunan Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .95’tir. Bu araştırma kapsamında ölçeğin toplamı için yapılan analizde Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı benzer şekilde .92 olarak yüksek düzeyde bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırma çerçevesinde uygulama yapılabilmesi için İnönü Üniversitesi Rektörlüğünden gerekli resmi izinler alınmış ve uygulamalar yapılmıştır. Araştırmanın amacına uygun istatistik yöntemleri belirlemek amacı ile normal dağılım eğrisi, basıklık ve çarpıklık değerleri ve varyansların homojenliği incelenmiş ve elde edilen verilerin normal dağılım sergilediği görülmüştür. Kız ve erkek öğrencilerin akademik erteleme davranışları arasında anlamlı farklılığın olup olmadığını belirlemek için bağımsız gruplar için t-test’i, sosyal medya bağımlılık düzeyini belirten gruplar (bağımlılık yok, az bağımlı, orta bağımlı, yüksek bağımlı, çok yüksek bağımlı) değişkenine göre akademik erteleme davranışı arasında anlamlı farklılığın olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Cinsiyet bağımsız değişkenin etki büyüklüğünü belirlemek için Cohen d (.20 küçük, .50 orta, .80; Field, 2009), sosyal medya bağımlılık düzeyi değişkeninde etki büyüklüğünün hesaplanması için Omega kare (ω^2) yöntemi (01 küçük, .06 orta, .14; Field, 2009) kullanılmıştır.

BULGULAR

Cinsiyete İlişkin Bulgular

Tablo 1.

Üniversite öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranış Düzeylerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Değişken	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	p	Cohen’s d
Erkek	202	105.02	25.74	451	5.66	.000	.53
Kız	251	91.52	24.80				

* $p < .05$

Yapılan analizler sonucunda erkek öğrencilerin akademik erteleme davranış düzeylerinin ($\bar{x}=105.02$) kız öğrencilerin akademik erteleme davranış düzeylerinden ($\bar{x}=91.52$) yüksek olduğu görülmüştür. Cinsiyetler arasındaki bu fark anlamlıdır $t(451)=5.66, p<.05$; ve bu farka ilişkin etki büyüklüğü (Cohen’s d =.53) orta düzeydedir. Bu durumda cinsiyetin akademik erteleme davranışı üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu söylenebilir.

Sosyal Medya Bağımlılıklarına İlişkin Bulgular

Tablo 2.

Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranış Düzeylerinin Sosyal Medya Bağımlılıklarına Göre ANOVA Sonuçları

Değişkenler	n	$\bar{x}$	ss	F	Omega Squared (ω^2)
Bağımlılık yok	134	81.36	21.97	65.844	0.30
Az Bağımlı	137	94.05	20.76		
Orta Bağımlı	146	107.05	22.75		
Yüksek Bağımlı ve Çok Yüksek Bağımlı	36	132.50	21.09		

* $p < .05$

Yapılan analiz sonucunda bağımlı olmayan öğrencilerin ortalaması ($\bar{x}=81.36$), az bağımlı olan öğrencilerin ortalaması ($\bar{x}=94.05$), orta bağımlı olan öğrencilerin ortalaması ($\bar{x}=107.05$) ve yüksek bağımlı ve çok yüksek bağımlı olan öğrencilerin ortalamasının ($\bar{x}=132.50$) en az ikisi arasında istatistiksel olarak anlamlı fark gözlenmiştir [$F_{(3,449)}= 65.844$; $p < .05$]. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($\omega^2=0.30$) bu farkın büyük düzeyde olduğunu göstermektedir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma test sonucunda bütün gruplar arasında anlamlı farklılık vardır. Sonuç olarak sosyal medya bağımlılıkları yüksek olan grupların akademik erteleme davranışlarının daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinde cinsiyet ve sosyal medya bağımlılık düzeyleri değişkenlerinin akademik erteleme davranışı üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda erkek öğrencilerin akademik erteleme düzeylerinin kız öğrencilerden yüksek olduğu görülmüştür. Araştırmanın bir diğer değişkeni olan sosyal medya bağımlılık düzeyinde ise “yüksek bağımlı ve çok yüksek bağımlı” olan öğrencilerin akademik erteleme davranış düzey ortalamalarının diğer gruplardan daha yüksek olduğu görülmüştür.

Cinsiyetin akademik erteleme davranışı üzerindeki etkisi ile ilgili yapılan araştırmalarda bu araştırma ile benzer olarak erkek öğrencilerin akademik erteleme davranış düzeylerinin kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir (Uzun-Özer, Demir & Ferrari, 2010). Benzer şekilde Çelikkaleli ve Akbay (2013) kız öğrencilerin sorumluluk duygusuna daha fazla sahip oldukları için erkek öğrencilere göre görevlerini yerine getirmede daha dikkatli davrandıkları, kız öğrencilerin özellikle akademik görevleri yerine getirmede erkek öğrencilere göre daha fazla sorumluluk aldıklarını belirtmişlerdir. Aydoğan ve Özbay da (2012) yaptıkları araştırma sonucunda benzer bulguya ulaşmış, bu durumu küçük yaştan itibaren çalışma alışkanlıkları ve ödevlerini yapma konusunda sorumlulukları yerine getirmeleri bakımından ailelerin kız çocukları üzerinde beklentilerinin daha yüksek olması ve kız çocuklarının daha fazla kontrol edilmesi gibi geçmiş deneyimlere bağlamaktadır. Bu araştırmada da erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yüksek düzeyde akademik erteleme davranışı gösterdikleri görülmüştür.

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeyleri kullanılan ölçeğin alt boyutlarını içeren üç kategori (az bağımlı, orta bağımlı, yüksek ve çok yüksek) halinde incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara bakıldığında öğrencilerin bağımlılık düzeylerinin artışına paralel olarak akademik erteleme davranış düzeylerinin de arttığı görülmektedir. Örneğin en düşük akademik

erteleme düzeyi “az bağımlı” kategorisinde yer alan öğrenciler iken; en yüksek akademik erteleme davranış düzeyi bağımlılık düzeyi en yüksek olan “yüksek ve çok yüksek” kategorisinde bulunan öğrencilerdir. Araştırmalar sosyal medya sitelerinde (Kirschner & Karpinski, 2010) ve WhatsApp gibi uygulamalarda (Demir, 2017; Huang & Leung, 2009) geçirilen süre arttıkça akademik performansın düştüğünü göstermektedir. Sonuç olarak sosyal medya kullanım süresi arttıkça üniversite öğrencilerinin temel sorumlulukları olan ödev yapma, proje hazırlama, vize ve final sınavlarına hazırlanma gibi etkinliklere daha az zaman ayırdıkları söylenebilir. Bu araştırmada da sosyal medya bağımlılığı yüksek olan öğrencilerin akademik erteleme davranışlarının yüksek düzeyde çıkması daha önce benzer konuda yapılan araştırma bulgularını desteklemektedir.

Bu araştırmanın örneklemini İnönü Üniversitesi öğrencileri oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu araştırmada elde edilen sonuçların genellenebilmesi için farklı örneklem gruplarında uygulanması gerekir. Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin akademik erteleme düzeyleri cinsiyet ve sosyal medya bağımlılığı değişkenleri üzerinden yapılmıştır. İlerde yapılacak araştırmalarda romantik ilişkinin varlığı, sınıf, gelecek beklentisi, sosyal ilişki gibi akademik erteleme üzerinde etkili olabileceği düşünülen değişkenlerin etkisi üzerine çalışmalar yürütülebilir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayanarak şu önerilerde bulunabilir:

Yapılan araştırmalar sonucunda erkek öğrencilerin sorumluluk alma ve görevlerini yerine getirme konusunda daha fazla erteleme davranışında bulunduğu dolayısıyla, erkek öğrencilerin sorumluluk duygularını artıracak kişisel ve eğitsel rehberlik çalışmaları yapılmalıdır. Bağımlılık zaman, para gibi kaynakların boşa kullanılmasına neden olan bir durum olarak görünmektedir. Akademik sorumluluklar da zaman isteyen etkinliklerdir. Sosyal medya bağımlılık düzeyi yüksek olan öğrencilerin zamanlarının çoğunu mevcut bağımlılıkları için harcamaktadır. Bu durumda öğrencilerin temel sorumlulukları olan akademik etkinlikler için yeterince zaman ayırmamaya ya da bağımlı olan sosyal medya sitelerinde daha fazla vakit geçirmek için sınavlara hazırlanma, ödev hazırlama gibi görevleri ertelemeye neden olabilmektedir. Önleyici bir rehberlik hizmeti olarak üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılık düzeylerinin belirlenmesi ve yüksek bağımlı düzeyde olan öğrencilerin, yaşayacakları olası akademik erteleme ve başarısızlık sorunlarının bu öğrencilere fark ettirici seminer çalışmalarının yapılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbay, S. E. (2009). *Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinde akademik erteleme davranışı: Akademik güdülenme, akademik özyeterlik ve akademik yükleme stillerinin rolü* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Akdoğan, A. (2013). *Farklı depresyon anksiyete stres düzeylerine sahip üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Akkaya, E. (2007). *Academic procrastination among faculty of education students: The role of gender, age, academic achievement, perfectionism and depression* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Alexander, S. E., & Onwuegbuzie, J. A. (2007). Academic procrastination and the role of hope as a coping strategy. *Personality and Individual Differences*, 42, 1301-1310.
- Andreassen, C. S. (2012). Development of a facebook addiction scale. *Psychological Reports*, 110(2), 501-517.

- Aydoğan, D. (2008). *Akademik erteleme davranışının benlik saygısı, durumluluk kaygı ve öz-yeterlik ile açıklanabilirliği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Beck, B. L., Koons, S. R., & Milgrim, D. L. (2000). Correlates and consequences of behavioral procrastination: The effects of academic procrastination, self-consciousness, self-esteem, and self-handicapping. *Journal of Social Behavior and Personality*, 15, 3–13.
- Bedir, A. (2016). *Sosyal medya kullanımının üniversite öğrencilerinin akademik başarılarına ve tutumlarına etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Beswick, G., Rothblum, E. D., & Mann, L. (1988). Psychological antecedents of student procrastination. *Australian Psychologist*, 23(2), 207-217.
- Binalı, R. (2015). *Lise öğrencilerinin kişilik özellikleri ile internet bağımlılığı ve akademik başarı durumu arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bridges, K. R., & Roig, M. (1997). Academic procrastination and irrational thinking: A re-examination with context controlled. *Person Individ*, 22(6), 941-944.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Carden, R., Bryant, C., & Moss, R. (2004). Locus of control, test anxiety, academic procrastination, and achievement among college students. *Psychological Reports*, 95(2), 581-582.
- Clark, J. L., & Hill Jr, O. W. (1994). Academic procrastination among African-American college students. *Psychological Reports*, 75(2), 931-936.
- Çakıcı, D. Ç. (2003). *Lise ve üniversite öğrencilerinde genel erteleme ve akademik erteleme davranışının incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çam, E., & İşbulan, O. (2012). A new addiction for teacher candidates: Social networks. *The Turkish Online Journal of Educational Technology (TOJET)*, 11(3), 14-19.
- Çelikkaleli, Ö., & Akbay, S. E. (2013). Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışı, genel yetkinlik inancı ve sorumluluklarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 237-254.
- Day, V., Mensink, D., & O'Sullivan, M. (2000). Patterns of academic procrastination. *Journal of College Reading and Learning*, 30(2), 120-134.
- Demir, Y. (2017). *Ergenlerde internet bağımlılığı, akademik güdülenme, akademik erteleme ve okula bağlanma arasındaki ilişkiler* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İnönü Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Duman, S. (2016). *Ergenlerin problemleri internet kullanımı ile akademik başarı ve ertelemeleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Ferrari, J. R. (2000). Procrastination and attention: Factor analysis of attention deficit, boredomness, intelligence, self-esteem, and task delay frequencies. *Journal of Social Behavior and Personality*, 15, 185–196.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS*. (3. baskı). London: SAGE Publications Inc.
- Flett, G. L., Blankstein, K. R., Hewitt, P. L., & Koledin, S. (1992). Components of perfectionism and procrastination. *Social Behavior and Personality*, 20(2), 85-94.
- Fox, J., & Moreland, J. J. (2015). The dark side of social networking sites: An exploration of the relational and psychological stressors associated with Facebook use and affordances. *Computers in Human Behavior*, 45, 168-176.
- Frost, R. O., & Shows, D. L. (1993). The nature and measurement of compulsive indecisiveness. *Behaviour Research and Therapy*, 31(7), 683-692.

- Gürültü, E. (2016). *Lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Harriott, J., & Ferrari, J. R. (1996). Prevalence of procrastination among samples of adults. *Psychological Reports, 78*(2), 611-616.
- Huang, H., & Leung, L. (2009). Instant messaging addiction among teenagers in China: shyness, alienation, and academic performance decrement. *CyberPsychology & Behavior, 12*(6), 675-679.
- Impraim, S. (2012). *The relationship among internet addiction, use of Facebook and academic performance* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fatih Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kar, B. (2015). *Ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin interneti oyun ve sosyal ağ amaçlı kullanmaları ile akademik başarılarının arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kaya, S. (2010). *İnternet kullanımının seviye belirleme sınavlarına (SBS) hazırlanan öğrencilerin başarısı üzerine etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Kim, K. R., & Seo, E. H. (2015). The relationship between procrastination and academic performance: A meta-analysis. *Personality and Individual Differences, 82*, 26-33.
- Kirschner, P. A., & Karpinski, A. C. (2010). Facebook and academic performance. *Computers in Human Behavior, 26*, 1237-1245.
- Klassen, R. M., Krawchuk, L. L., & Rajani, S. (2008). Academic procrastination of undergraduates: Low self-efficacy to self-regulate predicts higher levels of procrastination. *Contemporary Educational Psychology, 33*(4), 915-931.
- Korkmaz, O. (2017). *Özel yetenekli olan ve olmayan öğrencilerde öz-yeterlik, denetim odağı ve akademik ertelemenin akademik başarı üzerindeki yordayıcılığının incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Lakshminarayan, N., Potdar, S., & Reddy, S. G. (2013). Relationship between procrastination and academic performance among a group of undergraduate dental students in India. *Journal of Dental Education, 77*(4), 524-528.
- Lay, C. H., & Burns, P. (1991). Intentions and behavior in studying for an examination: The role of trait procrastination and its interaction with optimism. *Journal of Social Behavior and Personality, 6*(3), 605-617.
- Lee, E. (2005). The relationship of motivation and flow experience to academic procrastination in university students. *Journal of Genetic Psychology, 166*, 5-14.
- Lekich, N. (2006). *The relationship between academic motivation, self-esteem, and academic procrastination in college student* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Truman State University, Missouri.
- Lenhart, A., & Madden, M. (2007). Social networking websites and teens: An overview. *Pew Internet and American Life Project Report*, Ocak, 2-3.
- Mesquita, G., & Reimão, R. (2010). Quality of sleep among university students: Effects of nighttime computer and television use. *Arquivos de Neuro-psiquiatria, 68*(5), 720-725.
- Milgram, N. A., Dangour, W. & Ravi, A. (1992). Situational and personal determinants of academic procrastination. *The Journal of General Psychology, 119*(2), 123-133.
- Ocak, G., & Bulut, R. (2015). Akademik erteleme davranışı ölçeği: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *International Journal of Social Sciences and Education Research, 1*(2), 709-726.
- Onwuegbuzie, A. J. (2000). Procrastinators and perfectionistic tendencies among graduate students. *Journal of Social Behavior and Personality, 15*(5), 103-109.

- Onwuegbuzie, A. J. (2004). Academic procrastination and statistics anxiety. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 29(1), 3-19.
- Paul, J. A., Baker, H. M., & Cochran, J. D. (2012). Effect of online social networking on student academic performance. *Computers in Human Behavior*, 28(6), 2117-2127.
- Przybylski, A. K., Murayama, K., DeHaan, C. R., & Gladwell, V. (2013). Motivational, emotional, and behavioral correlates of fear of missing out. *Computers in Human Behavior*, 29(4), 1841-1848.
- Rothblum, E. D. (1990). Fear of failure. H. Leitenberg (Ed.), *Handbook of social and evaluation anxiety* (ss. 497-537). New York: Springer Science+Business Media.
- Rothblum, E. D., Solomon, L. J., & Murakami, J. (1986). Affective, cognitive, and behavioral differences between high and low procrastinators. *Journal of Counseling Psychology*, 33(4), 387-394.
- Saddler, C. D., & Sacks, L. A. (1993). Multidimensional perfectionism and academic procrastination: Relationships with depression in university students. *Psychological Reports*, 73, 863-871.
- Sarıçam, F. (2015). *Öğrencilerin okul dışı sosyal medya kullanım amaçlarının öğrencilerin ders başarılarına etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Schouwenburg, H. C. (1992). Procrastinators and fear of failure: An exploration of reasons for procrastination. *European Journal of Personality*, 6(3), 225-236.
- Selwyn, N. (2007). The use of computer technology in university teaching and learning: A critical perspective. *Journal of Computer Assisted Learning*, 23(2), 83-94.
- Senécal, C., Koestner, R., & Vallerand, R. J. (1995). Self-regulation and academic procrastination. *The Journal of Social Psychology*, 135(5), 607-619.
- Solomon, L. J., & Rothblum, E. D. (1984). Academic procrastination: Frequency and cognitive-behavioral correlates. *Journal of Counseling Psychology*, 31(4), 503-509.
- Toraman, M. (2013). *İnternet bağımlılığı ve sosyal ağ kullanım düzeylerinin ortaöğretim öğrencilerinin akademik başarıları ile ilişkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Tutgun Ünal, A. (2015). *Sosyal medya bağımlılığı: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tutgun Ünal, A., & Deniz, L. (2015). Development of the social media addiction scale. *AJIT-e*, 6(21), 51-70. doi:10.5824/1309-1581.2015.4.004.x
- Ulusoy, K. (2016). Tarih öğretmenlerinin madde bağımlılığı ve medya bağımlılığı ile ilgili düşünceleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(1), 385-400.
- Uzun Özer, B. (2009). Academic procrastination in group of high school students: Frequency, possible reasons and role of hope. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 4(32), 12-19.
- Uzun Özer, B. (2016). Bir grup lise öğrencisinde akademik erteleme davranışı: Sıklığı, olası nedenleri ve umudun rolü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(32), 12-19.
- Uzun Özer, B., Demir, A., & Ferrari, J. R. (2009). Exploring academic procrastination among Turkish students: Possible gender differences in prevalence and reasons. *The Journal of Social Psychology*, 149(2), 241-257.
- Uzun, A. E. (2016). *Farklı liselere devam eden ergenlerin Facebook bağlanma stratejileri ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Wesley, J. C. (1994). Effects of ability, high school achievement, and procrastinatory behavior on college performance. *Educational and Psychological Measurement*, 54(2), 404-408.
- Wolniczak, I., Cáceres-DelAguila, J. A., Palma-Ardiles, G., Arroyo, K. J., & Solís Visscher, R. (2013). Association between Facebook dependence and poor sleep quality: A study in a sample of undergraduate students in Peru. *PLoS ONE*, 8(3). doi:10.1371/journal.pone.0059087